

Magdalena Iordache

**JUDECATA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ ÎN NOUL COD
DE PROCEDURĂ PENALĂ**

MAGDALENA IORDACHE

Educație și formare

- Absolventă a Facultății de Drept a Universității din București, 1989;
- Doctor în drept, 2008.

Activitate profesională

- Judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală;
- Lector universitar la Catedra de drept penal a Facultății de Științe Juridice și Administrative din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, București.

Publicații

- Autor sau coautor a peste 20 de lucrări publicate, printre care:

Este suspensiv de executare recursul declarat în condițiile art. 1.608 din Codul de procedură penală? (în coautorat), în Dreptul nr. 5-6/1994;

Regimul sancționator al minorului în lumina noului Cod penal, în Dreptul nr. 5/2005;

Considerații în legătură cu actul procesual al începerii urmăririi penale în cazul infracțiunii de audiență, precum și în situația aplicării dispozițiilor art. 335, 336 și 337 din Codul de procedură penală, în Dreptul nr. 5/2006;

Absorbția infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal în infracțiunea de viol, în Dreptul nr. 6/2006;

Norma juridică penală, raportul juridic penal – instrumente de înfăptuire a dreptului penal, în Dreptul nr. 7/2006;

Executarea măsurilor educative ale muștrării și libertății supravegheate aplicate minorilor infractori, în Dreptul nr. 8/2006;

Viol – perversiune sexuală, în RDP nr. 1/2007;

Evoluția jurisprudenței Convenției (europene) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în materia dreptului la un recurs efectiv, în Dreptul nr. 3/2007;

Plângerea împotriva soluțiilor procurorului de netrimiteri în judecată. Aspecte teoretice. Practică judiciară, Ed. Hamangiu, București, 2007;

Privire comparativă asupra infracțiunii simple instantanee și a infracțiunii continue, în Dreptul nr. 12/2007;

Aspecte specifice privind judecata minorilor inculpați, în RDP nr. 4/2007;

Considerații în legătură cu extinderea procesului penal pentru alte fapte în lumina modificărilor intervenite prin Legea nr. 356/2006, în RDP nr. 2/2008;

Judecata în primă instanță în procesul penal. Aspecte privind limitele judecății și extinderea acestora, Ed. Hamangiu, București, 2008.

Magdalena Iordache

**JUDECATA ÎN PRIMĂ INSTANȚĂ
ÎN NOUL COD DE PROCEDURĂ PENALĂ**

Universul Juridic

București

-2014-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2014, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
IORDACHE, MAGDALENA**

Judecata în primă instanță în noul Cod de procedură penală /
Magdalena Iordache. - București : Universul Juridic, 2014

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-441-7

343(498)

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

*Cine ți-a făcut o nedreptate nu
rămâne cu o datorie față de tine, ci
cu o pierdere față de el însuși.*

Nicolae Iorga

Abrevieri

alin.	alineat
apud	citat după
art.	articol
B. Of.	Buletinul Oficial, Partea I
C. Ap.	Curtea de Apel
C. pr. pen. anterior	Codul de procedură penală din 1968
CD	Culegere de decizii
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Convenție	Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Convenția europeană a drepturilor omului)
CPJ	Culegere de practică judiciară
dec.	decizia
Dreptul	Revista „Dreptul”
Ed.	Editura
ed.	ediția
etc.	<i>et caetera</i> („și celelalte”)
ibidem	același autor, aceeași lucrare
ICCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
Jud.	Judecătoria
lit.	litera
M. Of.	Monitorul Oficial al României, Partea I
n.n.	nota noastră
NCP	noul Cod penal
NCPP	noul Cod de procedură penală
nr.	numărul
op. cit.	opera citată
p.	pagina
par.	paragraful

pct.	punctul
pp.	paginile
RDP	Revista de drept penal
RRD	Revista română de drept
s. pen.	secția penală
s.n.	sublinierea noastră
SCJ	Revista „Studii și cercetări juridice”
Trib. Suprem	Tribunalul Suprem
urm.	următoarele
vol.	volumul

CAPITOLUL I

Considerații generale

Justiția penală, izvorâtă din necesitatea de judecare a proceselor ca urmare a încălcării legilor, este de neconceput fără existența unor reguli procedurale precise, clare și ferme totodată, cu rol determinant în disciplinarea conduitei participanților procesuali.

Conceptul de „judecată” – atât în sens restrâns, ca operațiune logică prin care completul de judecată soluționează cauza cu care a fost investit, cât și în accepțiunea largă, care presupune un ansamblu de activități desfășurate în principal de instanța de judecată, cu participarea activă atât a procurorului, cât și a părților asistate de apărători – are ca finalitate și deziderat aflarea adevărului cu privire la fapta și la inculpatul cu care instanța a fost sesizată.

Semnificația deosebită a judecății ca fază a procesului penal rezultă, printre altele, din caracterul indispensabil al acestei etape în derularea procedurii judiciare în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor prevăzute de legea penală celor care au săvârșit infracțiuni, știut fiind că prin intermediul judecății este posibilă rezolvarea cu caracter definitiv a cauzei penale, deci atingerea scopului procesului penal. Pe de altă parte, judecătorul este singurul cu atribuții de jurisdicție, aspect consacrat constituțional, iar faza de judecată își merită importanța acordată și prin aceea că instanța verifică întreaga activitate procesuală desfășurată, atât anterior judecării cauzei, cât și pe parcursul cercetării judecătorești.

În fine, actul de justiție într-o cauză penală – în sensul condamnării inculpatului ori al achitării celui găsit nevinovat – se obține numai prin hotărârea definitivă a instanței de judecată, care are putere de lege și se impune a fi executată în toate dispozițiile ei.

Analiza evoluției normelor de procedură penală de-a lungul timpului – din antichitate, când dispozițiile de procedură penală îmbrăcau cel mai adesea forma unei procesiuni religioase, în timpul feudalității, când justiția penală era împărțită de o serie de tribunale alcătuite sub semnul autorității statale, ori în contextul marilor transformări în domeniul justiției

penale după izbucnirea Revoluției franceze din 1789, ce a culminat cu adoptarea Codului de procedură penală francez, adevărat model pentru toate legiurile procedurale moderne, izvor de idei noi, liberale – determină concluzia că prioritară în realizarea justiției represive a fost concepția asupra dreptului de a pedepsi.

Un asemenea concept a cunoscut definiri și redefiniri, în raport cu epoca istorică în care reacția represivă a aparținut fie victimei infracțiunii, fie puterii publice.

O judecată, în sensul real al noțiunii, guvernată de reguli procedurale stricte, fundamentată pe un sistem propriu care să dirijeze desfășurarea procesului penal, s-a conturat în momentul în care dreptul de a pedepsi a trecut asupra puterii publice, evoluția ulterioară a procedurilor judiciare constituind, în fapt, o alternanță a două sisteme procedurale tipice, total diferite, inspirate de concepțiile diametral opuse asupra lumii și societății, de atitudinea diferită față de drepturile și libertățile omului, față de ideea de dreptate și justiție¹.

În evoluția istorică a procedurii penale s-a remarcat și un al treilea sistem, cel eclectic (mixt), care a reprezentat, în fapt, o îmbinare a trăsăturilor caracteristice ale sistemelor acuzatorial și inchizitorial, iar, din perspectiva necesității perfecționării sistemului, legislațiile procedurale actuale s-au văzut obligate a permite modificări în planul normelor, în scopul de a corespunde deplin principiilor fundamentale ale procesului penal.

În acest sens, se impune constatarea că normele de procedură aveau menirea de a însoți normele de drept substanțial și ele trebuiau să fie inspirate de legile europene și de marii specialiști în dreptul penal ai țărilor apusene.

În chip natural, și evoluția legislației procedurale din țara noastră, similar legislațiilor europene, a cunoscut influențe benefice, de inspirație bizantină, iar reformele judiciare ale timpului au marcat schimbări importante, Codul de procedură penală al Principatelor Unite Române din 2 decembrie 1864, promulgat sub titlul de „Codice de procedură criminală” (prin Decretul nr. 1561/1864 și publicat în M. Of. din 2 decembrie 1864,

¹ I. Tanoviceanu, *Tratat de drept și procedură penală*, ed. a 2-a, Tipografia Curierul Judiciar, București, 1928, p. 66.

pus în aplicare la 30 aprilie 1868, odată cu Codul penal) reprezentând un mare pas în modernizarea reglementării procedural penale.

Conceput și elaborat după Codul de instrucție criminală francez din 1808, Codul de procedură penală al Principatelor Unite Române a marcat în premieră, în evoluția legiuirilor procedurale românești, reglementarea în detaliu a procesului penal, a instituțiilor sale fundamentale, reprezentând o primă construcție modernă, profundă și solidă.

Dovadă în acest sens stă, printre altele, faptul că o serie de instituții care și-au găsit consacrarea în Codul de procedură penală din 2 decembrie 1864 și care defineau procesul penal se regăsesc și în procedura penală actuală, spre exemplu, participanții la procesul penal, acțiunea publică exercitată de procuror, acțiunea privată etc.

Codul de procedură penală Carol al II-lea, din 17 martie 1936 (publicat în M. Of. nr. 66 din 19 martie 1936), a conturat și mai clar conceptele de „inculpat”, „prevenit”, „acuzat”, „condamnat”, statuând asupra rolului Ministerului Public în exercitarea acțiunii penale și punerea în mișcare din oficiu a acestei pârgii de tragere la răspundere penală, distingând, în același timp, asupra fazelor procesuale ale procedurii judiciare, pentru prima dată.

Codul de procedură penală adoptat prin Legea nr. 29/1968, publicat în B. Of. nr. 145-146 din 12 noiembrie 1968, cu completările și modificările ulterioare, a consacrat procesul penal ca fiind întreaga activitate desfășurată de organele judiciare și ceilalți participanți, într-o succesiune coordonată și progresivă, prin care se urmărește aflarea adevărului și pronunțarea unei soluții juste în legătură cu conflictul de drept dedus spre rezolvare.

Procesul penal român reflectă, pe întreaga sa derulare, o contradictorialitate tacită de interese, în contextul manifestării concomitente a două acțiuni contradictorii: acțiunea de tragere la răspundere penală și acțiunea de apărare de răspundere penală.

Purtând amprenta unei asemenea contradictorialități, procesul penal român parcurge diferite faze procesuale, etape, diviziuni în cadrul cărora organele specializate își exercită atribuțiile conform funcțiilor procesuale conferite de legiuitor, desfășurând în mod progresiv acțiuni specifice pentru realizarea scopului procesului penal și înfăptuirea justiției penale.

Cuprins

Abrevieri.....	7
Capitolul I. Considerații generale	9
Capitolul II. Aspecte cu caracter introductiv	13
Capitolul III. Descrierea instituției obiectului judecății și a extinderii obiectului judecății	30
3.1. Definirea instituției. Delimitări terminologice.....	30
3.2. Reguli generale care delimitează instituția judecății în primă instanță. Obiectul judecății	33
3.3. Aspecte de ordin general privind caracterul complet al urmăririi penale și al fazei de judecată. Procedura camerei preliminare	41
3.4. Considerații referitoare la judecarea cauzei în primă instanță. Obiectul judecății	58
3.5. Noutăți legislative în reglementarea obiectului judecății. Privire comparativă asupra dispozițiilor anterioare și a prevederilor noului Cod de procedură penală.....	88
Capitolul IV. Considerații de natură procesuală.....	103
4.1. Instituția extinderii judecății în reglementarea anterioară. Jurisprudență	103
4.2. Perspectiva îmbunătățirii aplicării instituției obiectului judecății în actuala reglementare	139
4.3. Propuneri <i>de lege ferenda</i>	182

Capitolul V. Jurisprudența națională referitoare la instituția judecătii în primă instanță. Obiectul judecătii	200
Capitolul VI. Concluzii	204
Bibliografie.....	211